

5. HIDRODINAMIKA

5.1 Viskoznost – padanje kroglic Izmeri viskoznost glicerina z merjenjem hitrosti padanja kroglice. Gostota glicerina je $1,26(1 \pm 0,02)$ g/cm³. Meri z desetimi kroglicami; določi povprečno maso in radij kroglic, iz izmerjenih časov padanja kroglic v glicerinu pa še povprečno hitrost. Viskoznost izračunaj iz povprečnih vrednosti.

6. TOPLOTA

6.1 Izoterma in adiabata

- a) Preveri Boylevo enačbo (enačbo izoterme) in določi stisljivost zraka pri različnih tlakih ($\chi = -(1/V) \cdot \Delta V / \Delta p$). Zvezo med tlakom in prostornino prikaži grafično, tako da na ordinato nanašaš prostornino, na absciso pa recipročni tlak. Iz grafa določi razliko med dejansko in izmerjeno prostornino (tj. odsek na ordinatni osi ΔV). Tako določeni popravek upoštevaj pri b).
- b) Preveri veljavnost enačbe $pV^\kappa = \text{konst}$ pri adiabatnem stiskanju zraka in določi κ . (Izmerjene vrednosti p in V prikaži na grafu $\ln p(\ln V)$, pri tem za V upoštevamo popravek, določen pri a), $V = V_{\text{izmerjen}} - \Delta V$. Pazi na predznak ΔV .

7. ELEKTRIČNI TOK

7.1 Indukcijski zakon

- a) Pri nespremenjenem toku v veliki tuljavi ($I = 1$ A) grafično preveri linearno odvisnost med inducirano napetostjo v manjših tuljavah in
  - (i) številom ovojev pri tuljavah z enakim presekom, $U(N)$, $S = \text{konst}$, ter
  - (ii) presekom pri tuljavah z enakim številom ovojev, $U(S)$, $N = \text{konst}$.
- b) Pri največji mali tuljavi grafično preveri linearno odvisnost med inducirano napetostjo in tokom v veliki tuljavi z dolžino l in N ovoji. Tok spreminja s korakom 0,2 A od 0,2 A do 1 A. Izračunaj medsebojno induktivnost $M_{12} = \mu_0 N N' S / l$ iz podatkov za tuljavi in jo primerjaj z vrednostjo, ki jo dobiš iz izmerjene napetosti in toka, $U = \omega M_{12} I$, $\nu = 50$ Hz. Ne pozabi zapisati števila ovojev velike tuljave.

7.2 Magnetni navor

- a) Pri konstantnem toku v tuljavi (5 A) izmeri odvisnost navora od toka skozi zanko, ko sta tuljava in zanka postavljeni pravokotno druga na drugo. Tok spreminja s korakom 2 A od 2 A do 10 A. Nariši graf $M(I)$, določi naklon in ga primerjaj s teoretično vrednostjo SB .
- b) Pri konstantnem toku v zanki (10 A) izmeri odvisnost navora od toka skozi tuljavo, ko sta tuljava in zanka postavljeni pravokotno druga na drugo. Tok spreminja s korakom 1 A do 5 A in izračunaj ustrezne vrednosti B . Nariši graf $M(B)$, naklon primerjaj s teoretično vrednostjo SI .

Tokova skozi tuljavo in zanko naj bosta vključena le med meritvijo!